

1. Organisatsiooni tutvustus

Mittetulundusühing Eesti Andmesidevõrk loodi Lõuna-Eesti kohalike omavalitsuste algatusel eesmärgiga arendada Eestis lairiba tehnoloogial põhinevat fiiberoptilise kaabli baasvõrku, mis võimaldab lõppteenuse pakkujatel viia kiire internetiühendus ja sellega kaasnevad teenused lõpptarbijani ka hajaasustusega aladel. Tänapäevaks on organisatsiooni tegevusvaldkond laienenud ning ülesanneteks on ka jaotusvõrkude rajamine ja liikmete nõustamine sidevõrkude ehitamise osas.

Eesti Andmesidevõrk on avatud organisatsioon – me ootame liikmeteks kõiki kohalikke omavalitsusi, kes soovivad oma territooriumil sidevõrke arendada efektiivsemalt ja terviklikult, et ülikiire internetiühendus ja teised kaasaegsed sideteenused jõuaksid kõigi tarbijateni.

Eesti Andmesidevõrk on seisukohal, et fiiberoptiline baasvõrk, kui oluline üldtaristu osa, peab olema tugevamalt kohalike omavalitsuste kontrolli all, mitte kuuluma monopoolselt võrk kapitalil põhinevate suurettevõtete või nende poolt kontrollitava ühingu (ELASA) valdusse. Avaliku sektori suurem kontroll baasvõrgu ja teiste oluliste siderajatiste üle tagab kohalikele elanikele ja ettevõtetele paremad võimalused saada kvaliteetseid teenuseid konkurentsivõimelise hinnatasemega. Kui sidevõrkude arendamist ei dikteeri ainult suured mobiilsideoperaatorid, siis on võimalus, et hakkavad tekkima ka kaasaegsed kiired püsiühendused lõpptarbijatele. Seni, kuni sidevõrkude rajamist Eestis on eelkõige mobiilsideoperaatorite kontrolli all, ei ole lootust, et püsiühendused muutuvad tarbijatele hajaasustusega piirkondades kättesaadavaks, rääkimata kättesaadavusest mõistliku hinnaga, kuna taoline areng on selgelt vastuolus mobiilsideoperaatorite ärihuvidega.

Eesti Andmesidevõrk on võtnud eesmärgiks rajada Tartu, Põlva, Võru ja Valga maakondades kokku ca 900 km baasvõrku, millest 300 km on tänapäevaks rajatud ning 600 km peale on valminud projektid ja läbi viimisel hange ehitaja leidmiseks. See 900 km baasvõrku katab tervikuna nende nelja maakonna baasvõrgu vajadused ja loob tugeva eelduse sellele, et üle 100 Mbit/s stabiilsed püsiühendused jõuavad reaalselt kõigi lõpptarbijateni. Tulemuseks peab tekkima olukord, kus maapiirkonnas olev tarbija saab ülikiire ja stabiilse internetiteenuse kätte sarnastel tingimustel, mis kehtivad Tallinna kortermajade piirkonna tarbijale.

Eesti Andmesidevõrk ei tegele teenuste pakumisega lõpptarbijale, kuid eesmärgiks on luua parimad võimalikud eeldused telekommunikatsiooni ettevõtetele teenuste osutamiseks loodavas baasvõrgus ja jaotusvõrkudes – seda nii hinna kui kättesaadavuse osas. Nii teenuste kui toodete hinnad hoitakse võimalikult madalad, lähtudes kulupõhisest kalkulatsioonist.

2. Organisatsiooni peamised tegevussuunad ja eesmärgid

MTÜ Eesti Andmesidevõrk alustas tegevust organisatsioonina, kelle eesmärgiks oli baasvõrgu arendamine, pakkudes sedasi alternatiivi ELASA baasvõrgule. Tänapäevaks on tegevussuundasid oluliselt

laiendatud. Järgnevalt on loetletud peamised organisatsiooni tegevussuunad, toodud välja organisatsiooni seisukohad nende tegevuste realiseerimisel ja samuti kuhu on nendel suundadel tegutsemisega jõutud.

Baasvõrgu arendus

- Baasvõrku rajatakse Eestis hajaasustusega aladel riiklike toetuste abil, kuna sideettevõtted ei ole kõrge ehitushinna ja madala tasuvuse tõttu huvitatud sellist investeeringut ise tegema. Peamiselt on baasvõrku Eestis rajanud ELASA, mis on suures osas kolme mobiilsideoperaatori poolt kontrollitud organisatsioon. Sellest tulenevalt on seda võrku rajatud ja hallatud ka viisil, mis eelkõige rahuldab mobiilsideoperaatorite huve. Seda nii planeeringu kui ka hinnastaimse osas. Tulemus on, et stabiilne püsiühendus on Eestis väga halvasti lõpptarbijatele kättesaadav ning püsiühenduse hind on kordades kallim kui näiteks Lätis ja Leedus.
- Selleks, et baasvõrk oleks rajatud ja hinnastatud sedasi, et võrku saaksid kasutada kõik sideoperaatorid ning elavneks sideteenuste turul konkurents, on tarvis, et baasvõrk kuuluks neutraalsele organisatsioonile. Selle eesmärgiga sai loodud MTÜ Eesti Andmesidevõrk.
- Eesti Andmesidevõrk on rajanud tänaseks 300 km baasvõrku Lõuna-Eestis ning vaja on rajada veel ca 600 km. Selleks on ligemale poolteist aastat kogutud soove ning nüüd kokku pandud 7 projekti, mis arvestavad terviklikult kõigi sideettevõtete, kohalike omavalitsuste ja kaudsemalt ka lõpptarbijate vajadustega.

Jaotusvõrkude arendus

- Eesti andmesidevõrk seisab selle eest, et kiire püsiühendus jõuaks kättesaadava hinnaga kõigi lõpptarbijateni maapiirkondades. Kui baasvõrgu arendusel oleme keskendunud eelkõige Lõuna-Eesti piirkonnale, siis jaotusvõrgu lahenduste osas hoiaime silma peal kogu riigil.
- Tänapäevaks on selge, et ilma riikliku sekkumiseta jaotusvõrke ükski osapool (sideoperaatorid, tarbijad, kohalikud omavalitsused jm) massiliselt ei raju. Selleks oleme välja pakkunud konkreetseid suunad ja tegevused, mis aitavad eesmärgini jõuda. Oleme olnud ning oleme ka edasi partneriks MKMile, Rahandusministeeriumile, Riigikogus erinevatele komisjonidele jt osapooltelt toetusmeetmete ja plaanide väljatöötamisel.

Nõustamine ja koordineerimine

- Alates 2016 aasta juunist on Eesti Andmesidevõrgule pandud ülesanne koordineerida sidevõrkude arendamist liikmete territooriumitel. See tähendab, et oleme igakülgset abiks nõu ja jõuga, et sidevõrgud saaksid rajatud optimaalselt ning kõiki osapooli rahuldavalt.

3. Liikmete peamised õigused ja kohustused

MTÜ Eesti Andmesidevõrk on rajatud eesmärgil, et kohalikke omavalitsusi aidata, mitte koormata. Sellepärast oleme üritanud hoida ka liikmete kohustused võimalikult väikesed.

Mida annab liikmeks olemine?

- Kuna MTÜ Eesti andmesidevõrk liikmed on ka ühtlasi MTÜ omanikud, siis sidevõrgud, mis rajatakse Eesti Andmesidevõrk MTÜ poolt, kuuluvad sisuliselt liikmetest kohalikele omavalitsustele. Kui samu võrke rajab keegi kolmas isik, siis jäävad sidevõrgud kohaliku omavalitsuse kontrolli alt välja.
- Otsene võimalus kaasa rääkida ja mõjutada sidevõrkude arendamist ja ka hinnastamist valla territooriumil.
- Läbi MTÜ mõjutada riiklike otsuseid, kuidas riik planeerib toetada ja arendada sidevõrke.
- Mida suurem on Eesti Andmesidevõrgu liikmeskond, seda suurema sõnaõigusega saame erinevatel teemadel kaasa rääkida riigi tasandil ja seda suurema tõenäosusega tekivad meetmed ja lahendused, mis ka reaalselt maapiirkondades kiire interneti kättesaadavust parendavad ja sealjuures ei koorma liigselt kohalikke omavalitsusi.

Mida Eesti Andmesidevõrk MTÜ ootab oma liikmetelt?

- Moraalset ja poliitilist toetust ühiste soovide ja kavatsuste läbisurumisel riigi tasandil. Mida rohke on organisatsioonil liikmeid ja mida tugevamalt liikmed ühiste huvide eest seisavad, seda suurem on tõenäosus, et saavutatakse seatud eesmärgid. Oma tegevuses on Eesti Andmesidevõrk palju pidanud suhtlema ministriumitega ning pahatihti selgub, et riiklikul tasemel on arusaam kohalikust olustikust eluvõõras. Seda annab muuta ainult jõulise huvigruppide survestamisega.
- Toetust Eesti Andmesidevõrk MTÜ poolt planeeritavatele projektidele. Kui Lõuna-Eestis realiseeritakse näiteks ELASA baasvõrgu projektid (mida ELASA on ka äsja planeerima hakanud), siis tekib Lõuna-Eestis olukord, kus kiire püsiühendus ei jõua nähtavas

tulevikus paljude kohalike omavalitsuste asutusteni, rääkimata eratarbijatest. Täna teadaolev ELASA võrgu planeering soosib selgelt ainult mobiilside teenuste pakkujaid, samuti on ELASA poolne võrgu rentimise hinnakujundus püsühendust pakkuvatele operaatoritele mittesobiv. Seetõttu on Eesti Andmesidevõrk seisukohal, et taolist olukorral ei tohi lasta tekkida, kus rajatakse võrk, mis ei rahulda terviklikult piirkonna vajadusi.

- Et liikmed informeeriksid Eesti Andmesidevõrk MTÜd, kui neile laekub infot, et valla territooriumile kavandab mõni organisatsioon sidevõrgu rajamist. Nii saame anda ka omalt poolt nõu ja soovitusi, mida peaks vald tähele panema ja mida arendajalt näiteks projekteerimistingimustega nõudma.
- **Täna kehtiva põhikirja alusel ei teki liikmetel liikmelisusega mingeid rahalisi kohustusi – puudub liikmemaks, projektide kaasfinantseerimise kohustus vms.**

Loodetavasti saite käesolevast ülevaatest selguse, millega Eesti Andmesidevõrk üldjoontes tegutseb ning mis kaasneb kohalikule omavalitsusele organisatsiooni liikmelisusega. Loodan ka väga, et olete huvitatud liikmeks astuma. Üheskoos oleme tugevamad ja saavutame paremaid tulemusi.

Parimate soovidega

Raivo Tammiksaar
Eesti Andmesidevõrk MTÜ